

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 140/23

Люксембург, 14 септември 2023 г.

Решение на Съда по дело C-83/22 | Tuk Tuk Travel

Прекратяване на пакетни туристически пътувания в случай на извънредни обстоятелства: при определени условия национален съд може служебно да уведоми пътуващия за правото му на прекратяване без заплащане на такса

През октомври 2019 г. пътуващ купува от организатора на пътувания Tuk Tuk Travel пакетно туристическо пътуване за двама души до Виетнам и Камбоджа със заминаване от Мадрид (Испания) на 8 март 2020 г. и връщане на 24 март същата година. Пътуващият заплаща почти половината от общата цена на пътуването. В договора е предвидена възможност за прекратяване преди започване на пътуването срещу заплащане на такса. Не се предвижда обаче възможност за прекратяване без заплащане на такса поради непредвидими и извънредни обстоятелства, настъпили в мястото на дестинацията, както предвижда Директивата относно пакетните туристически пътувания¹.

Поради разпространението на коронавируса в Азия на 12 февруари 2020 г. пътуващият уведомява Tuk Tuk Travel за решението си да прекрати договора и иска да му бъдат възстановени всички суми, които има право да получи обратно. Тъй като организаторът на пътувания го уведомява, че след приспадане на таксата за прекратяване ще му бъде възстановена само малка част от платената сума, пътникът предявява иск по съдебен ред. Той твърди, че е прекратил договора почти един месец преди предвидената дата на заминаване поради форсмажорни обстоятелства — разпространението на коронавируса в Азия. Пътуващият, който не се представлява от адвокат, иска само частично възстановяване на заплатената сума, тъй като счита, че една четвърт от тази сума съответства на платените от Tuk Tuk Travel разходи за административно обработване.

Сезираният с делото испански съд иска от Съда да тълкува Директивата относно пакетните туристически пътувания. Той иска да се установи по-специално дали съгласно Директивата е възможно служебно да присъди възстановяването на пътуващия на всички направени от него плащания, когато той е прекратил договора поради непредвидими и извънредни обстоятелства. Испанският съд посочва, че тази възможност би била в противоречие с основни принципи на испанското процесуално право.

В постановеното днес решение Съдът най-напред подчертава, че Директивата задължава организатора на пътувания да уведоми пътуващия за правото му на прекратяване.

¹ Директива (ЕС) 2015/2302 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 година относно пакетните туристически пътувания и свързаните пътнически услуги, за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004 и Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 90/314/ЕИО на Съвета (ОВ L 326, 2015 г., стр. 1).

По-нататък Съдът констатира, че **предвид важността на предоставеното с Директивата право на прекратяване** (както и на последващото право на пълно възстановяване на направените плащания), **ефективната защита на това право изисква националният съд да може служебно да установи, че то е нарушено**, по-специално когато пътуващият не е предявил правото си, тъй като не е знаел за съществуването му. За да се извърши служебна проверка обаче, трябва да са изпълнени определени условия².

В случая, изглежда че тези условия са изпълнение, което все пак трябва да се прецени от запитващата юрисдикция, още повече, че Съдът вече е постановил най-общо, че понятието „изключителни и неизбежни обстоятелства“ може да обхване избухването на световна здравна криза и че делото, с което е сезиран испанският съд, се отнася до възстановяването на плащанията, извършени от пътуващия, след решението му да прекрати договора поради разпространението на коронавируса³. Освен това не е изключено пътуващият въобще да не е знаел, че има право на прекратяване, тъй като TUK TUK Travel не го е информирало за това право. **Следователно испанският съд е длъжен да разгледа служебно правото на прекратяване**. Той трябва по-специално, от една страна, **да уведоми пътуващия за това право**, и от друга страна, **да му даде възможност да се позове на това право в рамките на висящото съдебно производство**.

Служебната проверка обаче не изисква от националният съд служебно да прекрати съответния договор за пакетно туристическо пътуване без заплащане на такса и като предостави на пътуващия право на пълно възстановяване на направените плащания. Пътуващият е този, който трябва да реши дали иска да се позове на това право пред съда.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националният спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст на съдебното решение, а при необходимост и на резюмето](#), се публикува на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 4293

Кадри от обявяването на решението са достъпни на [„Europe by Satellite“](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Поддържайте връзка!

² Условието са следните: една от страните по договора за пакетно туристическо пътуване трябва да е започнала съдебно производство пред националният съд и това производство трябва да има за предмет този договор; правото на прекратяване трябва да е свързано с предмета на спора, както е определен от страните; националният съд трябва да разполага с всички необходими правни и фактически обстоятелства, за да прецени дали съответният пътувач може да се позове на това право на прекратяване; не е необходимо пътуващият изрично да е посочил пред националният съд, че възразява срещу прилагането на Директивата, що се отнася до това право.

³ Вж. решение на Съда от 8 юни 2023 г., UFC -- Que choisir и CLCV, [C-407/21](#) (вж. също прессъобщение [№ 94/23](#)).